

MINISTARSTVO
OBRAZOVANJA, ZNANOSTI, KULTURE I ŠPORTA

olakšanja akademskog i profesionalnog priznanja kvalifikacija.

678

Na temelju članka 12. Zakona o organizira nju i djelokrugu rada ministarstava i drugih tijela kantonalne uprave Kantona Središnja Bosna („Službene novine Kantona Središnja Bosna“, broj: 15/12, 17/12 i 11/19), članka 45 stavka (3) Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Središnja Bosna“, broj 4/13), u skladu s Naputkom Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranja kvaliteta („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj: 86/09 i 39/23), Ministarstvo obrazovanja, znanosti, mladih, kulture i športa, donosi

PRAVILNIK
O SADRŽAJU DIPLOME I DODATKA DIPLOMI
KOJE IZDAJU VISOKOŠKOLSKE USTANOVE
NA PODRUČJU
KANTONA SREDIŠNJA BOSNA

DIO PRVI – OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(Predmet)

Pravilnikom o sadržaju diplome i dodatka diplomu (*Supplement diploma*) koje izdaju visokoškolske ustanove na području Kantona Središnja Bosna (u daljnjem tekstu: Pravilnik) propisuje se sadržaj diplome i dodatka diplomu koje izdaju visokoškolske ustanove na području Kantona Središnja Bosna, na temelju službene evidencije.

Članak 2.

(Značenje izraza)

1. Diploma je javna isprava koju izdaju akreditirane visokoškolske ustanove za svaki od ciklusa visokog obrazovanja kojom se dokazuje da je stečena kvalifikacija rezultat uspješno završenog ciklusa studija zasnovanog na osnovnom modelu, utvrđenom za jedinstven europski prostor visokog obrazovanja.

2. Dodatak diplomu (*Supplement diploma*) je javna isprava koja sadrži detaljniji uvid u razinu, prirodu, sadržaj, sustav i pravila studiranja i postignute rezultate studenta kojem je diploma izdata.

DIO DRUGI – DIPLOMA I DODATAK DIPLOMI

Članak 3.

(Izdavanje diplome i dodatka diplomu)

1. Diplomu i dodatak diplomu izdaju akreditirane visokoškolske ustanove na temelju službene evidencije i dokumentacije, za svaki od ciklusa visokog obrazovanja.

2. Visokoškolska ustanova je dužna svakoj osobi kojoj izda diplomu, istovremeno i bez naknade, izdati i dodatak diplomu (*supplement diploma*) ovjeren pečatom visokoškolske ustanove.

3. Dodatak diplomu predstavlja komplementarni dio svake pojedinačne diplome.

4. Dodatak diplomu izdaje se uz diplomu svakog ciklusa studija, a u cilju unaprjeđenja međunarodne transparentnosti i

Članak 4.

(Diplome sveučilišta i visoke škole)

Sveučilište može izdavati diplome za kvalifikaciju sva tri ciklusa studija (prvog, drugog i trećeg), a visoka škola samo za stjecanje zvanja akademskog, odnosno stručnog zvanja prvog ciklusa.

Članak 5.

(Vrste diplome i dodatka diplomu)

(1) Diploma kao javna isprava koju izdaje visokoškolska ustanova na temelju službene evidencije je:

a) diploma o završenom prvom ciklusu studija i dodatak diplomu;

b) diploma o završenom drugom ciklusu studija i dodatak diplomu;

c) diploma o završenom integriranom studijskom programu i dodatak diplomu;

d) diploma o završenom trećem ciklusu studija i dodatak diplomu.

(2) Visokoškolska ustanova može izdavati zajedničku diplomu u slučajevima propisanim odredbama Zakona o visokom obrazovanju.

Članak 6.

(Zajednička diploma)

(1) Studijski program za stjecanje zajedničke diplome (*joint degree*) je program koji organizira ju i izvode dvije visokoškolske ustanove ili više visokoškolskih ustanova koje imaju dozvolu za rad za odgovarajući studijski program.

(2) Studijski program iz stavka (1) ovog članka može se izvoditi kada ga usvoje mjerodavna tijela visokoškolskih ustanova koje ga organizira ju.

(3) Izgled i sadržaj zajedničke diplome utvrđuju visokoškolske ustanove koje izvode nastavu zajedničkog studijskog programa, uz suglasnost mjerodavnog tijela tih visokoškolskih ustanova i uz pridržavanje propisanog osnovnog sadržaja za diplome.

Članak 7.

(Isključivanje mogućnosti izdavanja diplome)

(1) Visokoškolska ustanova ne može izdavati diplome za akademska, odnosno stručna zvanja koja se ne steču na akreditiranim visokoškolskim ustanovama i odobrenim studijskim programima, i isključuje se izdavanje diploma za bilo koji drugi oblik obrazovanja (cjeloživotno učenje, stručno usavršavanje, specijalizacija, neakreditirani / neodobreni studijski programi i sl.).

(2) Nakon akreditacije studijskih programa neće se moći izdavati diplome za studijske programe koji nisu akreditirani u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju.

Članak 8.

(Forma diplome)

Visokoškolska ustanova svojim propisima bliže određuje formu diplome i grafičke standarde za izradu diplome, što uključuje: veličinu (format), vrstu i boju papira, dizajn, način tiska, te druge grafičke i eventualne zaštitne elemente, kao i detalje forme sadržaja diploma koji moraju biti usklađeni i sadržavati elemente iz članka 9. ovog Pravilnika.

DIO TREĆI – SADRŽAJ DIPLOME I DODATKA DIPLOMI

Članak 12.

Članak 9.

(Sadržaj diplome)

(1) Diploma o stečenom akademskom, odnosno stručnom zvanju bakalaureat/bachelor, stupnja prvog ciklusa studija ili akademskom zvanju magistar/master, stupnja drugog ciklusa studija ili integriranog studija ili akademskom zvanju doktor znanosti, stupnja trećeg ciklusa studija, sadrži minimalno sljedeće podatke:

- a) naziv Bosna i Hercegovina i grb;
- b) naziv i sjedište visokoškolske ustanove, naziv fakulteta, znak (grb/logo) visokoškolske ustanove;
- c) naziv: diploma;
- d) ime i prezime nositelja diplome;
- e) naziv završenog studijskog programa,
- f) stečeno akademsko zvanje, odnosno stručno zvanje ili akademsku titulu prvog ciklusa bakalaureat/bachelor, ili akademsku titulu i zvanje magistar/master, ili akademsku titulu i zvanje doktor znanosti, koji mora biti usklađen s Pravilnikom o korištenju akademskih titula, te stjecanju znanstvenih i stručnih zvanja u Kantonu Središnja Bosna;
- g) dužinu trajanja studijskog programa izraženu u godinama i postignut ukupan broj ECTS bodova;
- h) status studenta (redovan, izvanredan, DL)
- i) broj evidencije, mjesto i datum izdavanja diplome;
- j) potpis rektora i dekana, odnosno direktora;
- k) suhi žig.

(2) Diploma koju izdaje akreditirana visokoškolska ustanova ne može sadržavati kvalifikacije koje nisu u skladu s Bolonjskim procesom, Okvirnim zakonom o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini, Okvirom za visokoškolske kvalifikacije u Bosni i Hercegovini, Zakonom o visokom obrazovanju i Pravilnikom o korištenju akademskih titula te stjecanju znanstvenih i stručnih zvanja u Kantonu Središnja Bosna.

Članak 10.

(Jezik na kojem se izdaje diploma)

(1) Diploma se izdaje na jednom od službenih jezika i službenih pisama u Bosni i Hercegovini.

(2) Ukoliko se diploma izdaje za stjecanje akademskog, odnosno stručnog zvanja na studijskim programima koji su izvođeni na stranom jeziku diploma se izdaje na obrascu tiskanom dvojezično, s tim da se na zahtjev studenta može izdati odvojeno, na jednom od jezika konstitutivnih naroda Bosne i Hercegovine, na način utvrđen statutom visokoškolske ustanove, i na stranom jeziku.

Članak 11.

(Forma i jezik dodatka diplomu)

(1) Dodatak diplomu se obvezno izrađuje na engleskom jeziku, a može biti izrađen i dvojezično ili višejezično (uz engleski na jednom od službenih jezika naroda u Bosni i Hercegovini i/ili drugom široko rasprostranjenom europskom ili drugom jeziku).

(2) Dodatak diplomu se izdaje na papiru u uvezanim listovima formata A4 (210 x 297 mm).

(3) Dodatak diplomu izrađuje se prema obrascu broj 5, koji je sastavni dio Pravilnika.

(Sadržaj dodatka diplomu)

(1) U svrhu pružanja informacija o razini, vrsti, području, sadržaju i strukturi studijskog programa koji je uspješno završila osoba koja je navedena kao vlasnik diplome kojoj je dodatak diplomu priložen, dodatak diplomu sadrži minimalno sljedeće podatke:

1. INFORMACIJE O IDENTIFIKACIJI VLASNIKA KVALIFIKACIJE

- 1.1. Prezime;
- 1.2. Ime;
- 1.3. Datum rođenja (dan, mjesec, godina);
- 1.4. Identifikacijski broj ili šifra vlasnika kvalifikacije

za vrijeme studija:

2. INFORMACIJE O IDENTIFIKACIJI KVALIFIKACIJE

- 2.1. Naziv kvalifikacije i dodijeljena titula (na izvornom jeziku);
- 2.2. Glavno područje obrazovanja/polje studija/disciplina;
- 2.3. Naziv i status visokoškolske ustanove koja dodjeljuje kvalifikaciju (na izvornom jeziku);
- 2.4. Naziv i status visokoškolske ustanove (ako se razlikuje od 2.3. na izvornom jeziku);
- 2.5. Jezik/jezici na kojima se odvijala nastava;

3. INFORMACIJE O RAZINI I TRAJANJU KVALIFIKACIJE

- 3.1. Razinu kvalifikacije (prvi, drugi, treći ciklus);
- 3.2. Službeno trajanje studija u godinama i broj ECTS;
- 3.3. Zahtjevi/uvjeti za pristup;

4. INFORMACIJE O ZAVRŠENOM PROGRAMU I POSTIGNUTIM REZULTATIMA

- 4.1. Način studiranja;
- 4.2. Ishodi studijskog programa;
- 4.3. Detalji studijskog programa, dobiveni pojedinačni krediti i dobiveni rezultati (ocjene);
- 4.4. Sustav ocjenjivanja i tabela raspodjele ocjena;
- 4.5. Sveukupna kvalifikacija (na izvornom jeziku);

5. INFORMACIJE O FUNKCIJI KVALIFIKACIJE

- 5.1. Pristup nastavku studiranja;
- 5.2. Pristup reguliranoj profesiji (po potrebi);

6. DODATNE INFORMACIJE

- 6.1. Dodatne informacije (podatak o upisu u državni registar akreditiranih visokoškolskih ustanova koji vodi Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta);
- 6.2. Drugi izvori informacija;

7. OVJERA DODATKA DIPLOMI

- 7.1. Datum;
- 7.2. Ime, prezime i potpis osobe koja ovjerava dodatak diplomu;
- 7.3. Funkcija osobe koja ovjerava dodatak diplomu;
- 7.4. Službeni pečat ili žig visokoškolske ustanove koji osigurava autentičnost dodatka diplomu;

8. INFORMACIJE O VISOKOM OBRAZOVANJU U BOSNI I HERCEGOVINI

- 8.1. Pristup visokom obrazovanju;
- 8.2. Stupanj i kvalifikacije;
- 8.3. Bodovni sustav i ocjenjivanje

(2) Dodatak diplomu izrađuje se prema obrascu broj 5, (A) Opći obrazac dodatka diplomu, i (B) Objašnjenje za popunjavanje dodatka diplomu.

Članak 13.

(Informacije o visokoškolskom sustavu u dodatku diplomu)

(1) Informacije koje se unose u poglavlju 8 – Informacije o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini, iz članka 12. ovog Pravilnika, utvrđuje i redovno ažurira te objavljuje na svojoj internetskoj stranici Centar za Obavještanje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja.

(2) Informacije iz stavka (1) ovog članka s internetske stranice Centra za Obavještanje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja preuzimaju visokoškolske ustanove prilikom izrade dodatka diplomu.

DIO ČETVRTI – DIPLOME I OBRASCI OBVEZNOG SADRŽAJA

Članak 14.

(Diploma i obrazac diplome o završenom prvom ciklusu studija)

Osobi koja uspješno završi sve obveze utvrđene studijskim programom prvog ciklusa studija, a koji se vrednuje sa 180 odnosno 240 ECTS studijskih kredita, visokoškolska ustanova izdaje diplomu, s obveznim sadržajem iz članka 9. ovog Pravilnika, prikazan na obrascu broj 1, koji je sastavni dio ovog Pravilnika.

Članak 15.

(Diploma i obrazac diplome o završenom drugom ciklusu studija)

Osobi koja uspješno završi sve obveze utvrđene studijskim programom drugog ciklusa studija, a koji se vrednuje sa 60 odnosno 120 ECTS studijskih kredita, odnosno ukupno 300 ECTS s prvim ciklusom, visokoškolska ustanova izdaje diplomu s obveznim sadržajem iz članka 9. ovog Pravilnika, prikazan na obrascu broj 2, koji je sastavni dio ovog Pravilnika.

Članak 16.

(Diploma i obrazac diplome o završenom integriranom studiju)

Osobi koja uspješno završi sve obveze utvrđene integriranim studijskim programom, a koji se vrednuje s 300 odnosno 360 ECTS studijskih kredita, visokoškolska ustanova izdaje diplomu, s obveznim sadržajem iz članka 9. ovog Pravilnika, prikazan na obrascu broj 3, koji je sastavni dio ovog Pravilnika.

Članak 17.

(Diploma i obrazac diplome o završenom trećem ciklusu studija)

Osobi koja uspješno završi sve obveze utvrđene studijskim programom trećeg ciklusa studija, a koji se vrednuje sa 180 ECTS studijskih kredita, odnosno ukupno 480 ECTS s drugim ciklusom, visokoškolska ustanova izdaje diplomu doktora znanosti, s obveznim sadržajem iz članka 9. ovog Pravilnika, prikazan na obrascu broj 4, koji je sastavni dio ovog Pravilnika.

Članak 18.

(Studenti s invaliditetom)

Na diplomama za završeni ciklus studija koji je proveden prema individualiziranom i individualnom programu, u preambuli, kao i u dodatku diplomu, se stavlja napomena da se radi o individualiziranom i individualnom programu koji je student uspješno završio u skladu sa Zakonom.

Članak 19.

(Suh i pečat)

(1) Originalne diplome se ovjeravaju suhim žigom visokoškolske ustanove.

(2) Dodatak diplomu se ovjerava pečatom visokoškolske ustanove.

Članak 20.

(Potpisivanje diplome i dodatka diplomu)

(1) Diplomom i dodatkom diplomu potpisuje rukovoditelj visokoškolske ustanove (rektor sveučilišta/univerziteta ili direktor visoke škole, na desnoj strani) i rukovoditelj organizacijske jedinice (dekan fakulteta, na lijevoj strani).

(2) Zajedničku diplomu (*joint degree*) i dodatkom diplomu potpisuju rukovoditelja visokoškolskih ustanova (rektori sveučilišta/univerziteta ili direktori visokih škola) na kojima se izvodi studijski program za stjecanje zajedničke diplome.

Članak 21.

(Uvjerenje do izdavanja diplome)

Osobi koja uspješno završi sve obveze utvrđene studijskim programom prvog, drugog, integriranog ili trećeg ciklusa studija, do izdavanja diplome visokoškolska ustanova izdaje uvjerenje o završenom studiju, na obrascu broj 6, koji je sastavni dio ovog Pravilnika.

Članak 22.

(Izdavanje duplikata diplome)

(1) Duplikat diplome izdaje visokoškolska ustanova nakon proglašenja originalne diplome nevažećom u „Službenim novinama Kantona Središnja Bosna“.

(2) Na duplikatu diplome obvezno se navodi da se radi o duplikatu koji je izdat nakon proglašenja originalne diplome nevažećom u „Službenim novinama Kantona Središnja Bosna“.

(3) Iznos troškova izdavanja duplikata kao i obrazac zahtjeva utvrđuje visokoškolska ustanova.

DIO PETI – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 23.

(Ravnopravnost polova)

Gramatička terminologija korištenja muškog ili ženskog roda u ovom Pravilniku podrazumijeva uključivanje oba roda.

Članak 24.

(Obveza visokoškolske ustanove)

Visokoškolske ustanove su dužne svoja opća akta i druge propise uskladiti s odredbama ovog Pravilnika, i diplomu i dodatkom diplomu izdavati u skladu s ovim Pravilnikom.

Članak 25.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u „Službenim novinama Kantona Središnja Bosna“.

Broj: 34-01-570/25
27. ožujka 2025.
Travnik

MINISTAR
Bojan Domić, v. r.

Obrazac 1.
(Prvi ciklus, bakalaureat/bachelor)**BOSNA I HERCEGOVINA I GRB BOSNE I HERCEGOVINE
VISOKOŠKOLSKA USTANOVA**_____
(naziv visokoškolske ustanove i sjedište, grb/logo)_____
(naziv fakulteta)_____
(prezime i ime studenta)rođen-a _____, završio/la je dana _____
(dan, mjesec, godina, mjesto i država rođenja) (dan, mjesec, godina)prvi, dodiplomski ciklus studija _____ u
(naziv odsjeka) (naziv studijskog programa/smjera)trajanju od _____ na _____
(broj semestara i godina trajanja studija) (naziv visokoškolske ustanove)_____, kao _____
(naziv fakulteta/akademije) (redovan, izvanredan ili DL)

sa ostvarenih ukupno _____ ECTS bodova, i na temelju toga mu/joj se izdaje

**DIPLOMA
O STEČENOJ AKADEMSKOJ TITULI I STRUČNOM ZVANJU
BAKALAUREAT / BACHELOR**_____
(naziv akademskog stručnog zvanja za određenu stručnu oblast, u skladu sa studijskim programom, NPP-om i Pravilnikom o korištenju akademskih titula, stjecanju znanstvenih i stručnih zvanja na visokoškolskim ustanovama u Kantonu Središnja Bosna)Izdato u: _____, _____
(sjedište visokoškolske ustanove) (Datum)Broj: _____
(redni broj matične knjige evidencije izdatih diploma)**DEKAN
FAKULTETA / AKADEMIJE**

(Naznačiti naziv fakulteta / akademije)

**REKTOR
VISOKOŠKOLSKE USTANOVE**(Naznačiti naziv visokoškolske ustanove)
Napomena: za visoku školu u potpisu samo:**DIREKTOR**

(Suhi žig visokoškolske ustanove)

Obrazac 2.
(Drugi ciklus, magistar/master)**BOSNA I HERCEGOVINA I GRB BOSNE I HERCEGOVINE
VISOKOŠKOLSKA USTANOVA**_____
(naziv visokoškolske ustanove i sjedište, grb/logo)_____
(naziv fakulteta)_____
(prezime i ime studenta)**rođen-a** _____, **nakon završenog prvog dodiplomskog studija**
(dan, mjesec, godina, mjesto i država rođenja)**u trajanju od** _____ **godine, završio/la je stupanj drugog, diplomskog ciklusa studija**
(tri ili četiri sa ECTS bodovima)_____
(naziv studijskog programa, smjera) **u trajanju od** _____ **godine,**
(jedne ili dvije i broj ECTS bodova)**na** _____, **dana** _____
(naziv i sjedište fakulteta) (dan, mjesec i godina)**kao** _____, **s ostvarenih ukupno** _____ **ECTS bodova,**
(redovan, izvanredan ili DL)**i na temelju toga mu/joj se izdaje****DIPLOMA
O STEČENOJ AKADEMSKOJ TITULI I STRUČNOM ZVANJU
MAGISTAR / MASTER**_____
(naziv akademskog stručnog zvanja za određenu stručnu oblast, u skladu sa studijskim programom, NPP-om i Pravilnikom o korištenju akademskih titula, stjecanju znanstvenih i stručnih zvanja na visokoškolskim ustanovama u Kantonu Središnja Bosna)Izdato u: _____, _____
(sjedište visokoškolske ustanove) (Datum)Broj: _____
(redni broj matične knjige evidencije izdatih diploma)**DEKAN
FAKULTETA / AKADEMIJE**
(Naznačiti naziv fakulteta / akademije)**REKTOR
VISOKOŠKOLSKE USTANOVE**
(Naznačiti naziv visokoškolske ustanove)

(Suhi žig visokoškolske ustanove)

Obrazac 3.
(Integrirani studij)**BOSNA I HERCEGOVINA I GRB BOSNE I HERCEGOVINE
VISOKOŠKOLSKA USTANOVA**_____
(naziv visokoškolske ustanove i sjedište, grb/logo)_____
(naziv fakulteta)_____
(prezime i ime studenta)rođen-a _____, završio/la je dana _____
(dan, mjesec, godina, mjesto i država rođenja) (dan, mjesec i godina)integrirani studijski program _____ u
(naziv odsjeka) (naziv studijskog programa/smjera)u trajanju od _____ na _____,
(broj semestara i godina trajanja studija) (naziv visokoškolske ustanove)_____, kao _____,
(naziv fakulteta / akademije) (redovan ili izvanredan ili DL)

sa ostvarenih ukupno _____ ECTS bodova, i na temelju toga mu/joj se izdaje

**DIPLOMA
O STEČENOJ AKADEMSKOJ TITULI I STRUČNOM ZVANJU
MAGISTAR / MASTER
odnosno
DOKTOR
(medicine ili stomatologije ili veterine)**_____
(naziv akademskog stručnog zvanja za određenu stručnu oblast, u skladu sa studijskim programom, NPP-om i Pravilnikom o korištenju akademskih titula, stjecanju znanstvenih i stručnih zvanja na visokoškolskim ustanovama u Kantonu Središnja Bosna)Izdato u: _____,
(Sjedište visokoškolske ustanove) (Datum)Broj: _____
(Redni broj matične knjige evidencije izdatih diploma)**DEKAN
FAKULTETA / AKADEMIJE**
(Naznačiti naziv fakulteta / akademije)**REKTOR
VISOKOŠKOLSKE USTANOVE**
(Naznačiti naziv visokoškolske ustanove)

(Suhi žig visokoškolske ustanove)

Obrazac 4.
(Doktorski studij)**BOSNA I HERCEGOVINA I GRB BOSNE I HERCEGOVINE****VISOKOŠKOLSKA USTANOVA**_____
(naziv visokoškolske ustanove i sjedište, grb/logo)_____
(naziv fakulteta)_____
(prezime i ime studenta)

rođen-a _____, **nakon završenog** _____
(dan, mjesec, godina, mjesto i država rođenja) (prvog i drugog ciklusa studija s ukupno 300 ECTS ili integriranog studija s minimalno 300 ili 360 ECTS)

završio/la je treći ciklus doktorskog studija _____
(naziv studijskog programa)

u trajanju od _____,
(broj semestara i godina trajanja studija, s ECTS bodovima)

i obranio/la doktorsku disertaciju pod naslovom:

_____, **dana** _____,
(naslov doktorske disertacije) (dan, mjesec, godina)

na _____ **kao** _____,
(naziv i sjedište fakulteta) (redovan, izvanredan ili DL)

sa ostvarenih ukupno _____ **ECTS bodova i na temelju toga mu/ joj se izdaje**

DIPLOMA
O STEČENOJ AKADEMSKOJ TITULI I ZNANSTVENOM ZVANJU
DOKTOR
(znanosti / umjetnosti)

(naziv o stečenoj akademskoj tituli i znanstvenom zvanju za određeno znanstveno područje i uže usmjerenje, u skladu sa studijskim programom, NPP i Pravilniku o korištenju akademskih titula, stjecanju znanstvenih i stručnih zvanja na VŠU u Kantonu Središnja Bosna)

Izdato u: _____,
(Sjedište visokoškolske ustanove) (Datum)

Broj: _____
(Redni broj matične knjige evidencije izdatih diploma)

DEKAN
FAKULTETA / AKADEMIJE
(Naznačiti naziv fakulteta / akademije)

(Suhi žig visokoškolske ustanove)

REKTOR
VISOKOŠKOLSKKE USTANOVE
(Naznačiti naziv visokoškolske ustanove)

(naziv visokoškolske ustanove i sjedište)

DODATAK DIPLOMI

Ovaj dodatak diplomi slijedi model koji su razvili Europsko povjerenstvo, Vijeće Europe i UNESCO/CEPES. Svrha ovog dodatka je pružanje informacija radi poboljšanja međunarodne transparentnosti i odgovarajućeg akademskog i stručnog priznavanja kvalifikacija (diploma, stupnja / ciklusa studija i sl.). Izrađen je da bi opisao prirodu, razinu, kontekst i sadržaj te status programa studija koji je osoba (navedena na originalnoj kvalifikaciji uz ovaj dodatak) uspješno završila. Ne smije sadržavati subjektivne procjene, izjave o ekvivalenciji i sugestije o priznavanju. Potrebno je navesti tražene informacije u svim dijelovima dokumenta. Na mjestima gdje informacije nisu navedene, potrebno je objasniti razlog.

1. INFORMACIJE O IDENTIFIKACIJI VLASNIKA KVALIFIKACIJE	
1.1. Prezime	1.2. Ime
1.3. Datum rođenja (dan, mjesec, godina)	1.4. Identifikacijski broj ili šifra vlasnika kvalifikacije za vrijeme studija
2. INFORMACIJE O IDENTIFIKACIJI KVALIFIKACIJE	
2.1. Naziv kvalifikacije i dodijeljena titula (na izvornom jeziku):	2.2. Glavno područje obrazovanja/polje studija/ disciplina
2.3. Naziv i status visokoškolske ustanove koja dodjeljuje kvalifikaciju (na izvornom jeziku)	
2.4. Naziv i status visokoškolske ustanove	2.5. Jezik/jezici na kojima se odvijala nastava (ako se razlikuje od 2.3. na izvornom jeziku)
3. INFORMACIJE O RAZINI I TRAJANJU KVALIFIKACIJE	
3.1. Razina kvalifikacije (prvi, drugi, treći ciklus)	3.2. Službeno trajanje studija u godinama i ukupan broj ECTS
3.3. Uvjeti za pristup	

4. INFORMACIJE O ZAVRŠENOM PROGRAMU I POSTIGNUTIM REZULTATIMA

4.1. Način studiranja

4.2. Ishodi studijskog programa

4.3. Detalji studijskog programa, dobiveni pojedinačni krediti i dobiveni rezultati (ocjene)

4.4. Sustav ocjenjivanja i tabela raspodjele ocjena

4.5. Ukupna klasifikacija kvalifikacija

(na izvornom jeziku)

5. INFORMACIJE O FUNKCIJI KVALIFIKACIJE

5.1. Pristup nastavku studiranja

5.2. Pristup reguliranoj profesiji (prema potrebi)

6. DODATNE INFORMACIJE

6.1. Dodatne informacije

6.2. Izvori dodatnih informacija

7. OVJERA DODATKA DIPLOMI

7.1. Datum

7.2. Ime, prezime i potpis osobe koja ovjerava dodatak diplomi
(dekan i rektor, odnosno direktor za visoku školu)

7.3. Funkcija osobe koja ovjerava dodatak diplomi

7.4. Službeni pečat ili žig visokoškolske ustanove koja osigurava autentičnost dodatka diplomi

8. INFORMACIJE O VISOKOM OBRAZOVANJU U BOSNI I HERCEGOVINI

8.1. Pristup visokom obrazovanju

8.2. Stupanj kvalifikacije

8.3. Bodovni sustavi ocjenjivanje

B. Objašnjenje za popunjavanje dodatka diplomi

POGLAVLJE 1. INFORMACIJE O IDENTIFIKACIJI VLASNIKA KVALIFIKACIJE,

- unose se podaci koji jasno identificiraju vlasnika kvalifikacije: prezime; ime; datum rođenja; identifikacijski broj ili šifra vlasnika kvalifikacije za vrijeme studija, npr. broj iz matične knjige studenata (broj indeksa) i sl., ovisno od evidencija koje vodi visokoškolska ustanova.

POGLAVLJE 2. INFORMACIJE O IDENTIFIKACIJI KLASIFIKACIJE

- unose se podaci koji su neophodni za jasnu identifikaciju kvalifikacije i visokoškolske ustanove koja dodjeljuje kvalifikaciju.

Polje 2.1. unosi se naziv kvalifikacije i dodijeljena titula na izvornom jeziku.

Polje 2.2. glavno područje obrazovanja, polje glavnog područja studija i disciplina u okviru polja glavnog područja studija; npr: glavno područje obrazovanja „prirodne znanosti“, polje „kemijske znanosti“, disciplina „kemija“, „biologija“, i druge discipline u okviru polja „kemijske znanosti“, uz nastojanje da se upisuju podaci za glavno područje obrazovanja, polja u okviru glavnog područja obrazovanja i discipline u okviru polja prema međunarodnim standardima klasifikacije obrazovanja.

Polje 2.3. upisuju se podaci o identifikaciji visokoškolske ustanove, odnosno puni naziv visokoškolske ustanove koja dodjeljuje kvalifikaciju na izvornom jeziku, podaci da li je visokoškolska ustanova akreditirana, da li je akreditacija izvršena uz primjenu europskih standarda i smjernica te sličnih standarda na drugim kontinentima, da li je mjerodavno tijelo za akreditaciju upisano u EQAR, da li je članica ENQA. Ako postoji situacija da kvalifikaciju izdaju dvije ili više visokoškolskih ustanova, upisuje se naziv svake visokoškolske ustanove i ostali podaci za svaku visokoškolsku ustanovu.

Polje 2.4. upisuju se podaci o identifikaciji visokoškolske ustanove u situaciji kada se radi o visokoškolskoj ustanovi koja je odgovorna da provodi program. Ovo je često, ali ne uvijek, ista ustanova koja dodjeljuje kvalifikaciju, kao što je predviđeno u polju 2.3., ali poznati su slučajevi u kojima visokoškolska ustanova daje pravo drugoj visokoškolskoj ustanovi da provodi svoje programe i izdaje svoje kvalifikacije putem „franšize“ ili neke vrste „potvrde“, „pripadnosti“, itd. U nekim slučajevima, kampus ogranka može biti smješten u drugoj zemlji. Ako je to slučaj, ovdje to treba navesti. Ako postoji razlika između visokoškolske ustanove koja dodjeljuje kvalifikaciju i visokoškolske ustanove koja provodi program koji vodi do kvalifikacije, to se i navodi u ovom polju.

Polje 2.5. upisuje se podaci na kojem jeziku ili jezicima se odvijala nastava.

POGLAVLJE 3. INFORMACIJE O STUPNJU I TRAJANJU KVALIFIKACIJE

- unose se podaci koji daju jasne informacije o stupnju kvalifikacije, vremensko trajanje studijskog programa za stjecanje kvalifikacije i broj ECTS.

Polje 3.1. stupanj kvalifikacije (prvi, drugi, treći ciklus) upisuje se stupanj kvalifikacije i njeno mjesto u određenoj obrazovnoj strukturi, a prema osnovama okvira kvalifikacija u Bosni i Hercegovini (upućuje se na informacije u članku 10. točki 8). Također, treba se pozvati na odgovarajući stupanj u

dva glavna sveobuhvatna kvalifikacijska okvira: QF-EHEA i / ili EQF, npr. „prvi ciklus visokog obrazovanja, stupanj 6 prema Osnovama kvalifikacijskog okvira u Bosni i Hercegovini i EQF, prvi ciklus QF-EHEA“, „drugi ciklus visokog obrazovanja, stupanj 7 prema Osnovama kvalifikacijskog okvira u Bosni i Hercegovini i EQF, drugi ciklus QF-EHEA“ treći ciklus visokog obrazovanja, stupanj 8 prema Osnovama kvalifikacijskog okvira u Bosni i Hercegovini i /EQF, treći ciklus QF-EHEA“.

Polje 3.2. upisuju se podaci o ukupnom gradivu kojim se student opterećuje ili službeno trajanje programa u godinama redovnog studija. Opterećenje studenta treba opisati u vidu kredita, uz navođenje koji se kreditni sustav koristi (Europski transfer kredita i Sustav akumulacije ECTS, npr. 2 godine / 120 ECTS bodova).

Polje 3.3. upisuju se podaci o uvjetima za pristup programu studija, npr. za pristup programu prvog stupnja studija – završeno srednje obrazovanje, za pristup programu drugog stupnja studija – završen prvi stupanj studija, za pristup programu trećeg stupnja studija – završen drugi stupanj studija, i ako postoje i drugi uvjeti za pristup određenom programu studija.

POGLAVLJE 4. INFORMACIJE O ZAVRŠENOM PROGRAMU I POSTIGNUTIM REZULTATIMA

- upisuju se podaci koji treba da pruže informacije što je nositelj kvalifikacije naučio u toku trajanja studijskog programa i stupanj postignutih rezultata.

Polje 4.1. upisuju se podaci o načinu studiranja (redovan, izvanredan, e-učenje, učenje na daljinu) i ako postoje neki drugi dodatni podaci o načinu studiranja.

Polje 4.2. upisuju se podaci o ishodu studijskog programa, kako su definirani u nastavnom planu i programu studija, što je i osnova za priznavanje kvalifikacije, a odnose se na izjave o tome što vlasnik kvalifikacije zna, razumije i može raditi, odnosno koja znanja, vještine i sposobnosti je stekao završetkom studija. Ishodi učenja trebaju biti izraženi u sadašnjem vremenu, na primjer: „vlasnik kvalifikacije može analizirati trendove ponašanja potrošača i primijeniti ih na datom potrošačkom tržištu“.

Polje 4.3. upisuju se pojedinačne jedinice za stjecanje kvalifikacije, dobiveni krediti i dobivene ocjene. Ako je kvalifikacija zajednički stupanj, navedite koji su dijelovi kvalifikacije ostvareni u kojoj partnerskoj instituciji. Slično tome, ukoliko je program studija uključivao obvezne/priznate aktivnosti učenja izvan univerziteta, kao što su: razdoblje mobilnosti u inozemstvu, radno mjesto, volontiranje i drugo, što ukazuje koje su komponente kvalifikacije uspješno završene u kojoj partnerskoj instituciji/poduzeću i propisno priznate. Ako kvalifikacija uključuje disertaciju ili tezu, naznačite i njihov naslov.

Polje 4.4. upisuju se podaci o sustavu ocjenjivanja i dobivene ocjene koje se odnose na kvalifikacije, npr: ocjene se kreću od mogućih 100%, a minimum za prolaznu ocjenu kako je određeno od strane visokoškolske ustanove. Velike razlike u praksama ocjenjivanja postoje unutar i između različitih visokoškolskih ustanova i zemalja. U cilju pružanja potpunih informacija o upotrebi ocjena u određenom kontekstu, trebala bi biti uključena i tabela raspodjele ocjena koja se odnosi na kvalifikaciju. Ako se koristi više od jednog sustava ocjenjivanja, npr: u slučaju zajedničkog stupnja, informacije se trebaju prikazati za sve sustave koji se koriste za kvalifikaciju.

Polje 4.5. treba da se na izvornom jeziku navede ukupna kvalifikacija, prosječna ocjena, podaci o završnom radu (naziv,

jezik, ime i prezime mentora, datum odbrane, ocjena s kojom je rad obranjen).

dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja Bosne i Hercegovine, a koje informacije preuzimaju visokoškolske ustanove prilikom izrade dodataka diplomu.

POGLAVLJE 5. INFORMACIJE O FUNKCIJI KVALIFIKACIJE

- unose se podaci koji treba da pruže jasnu informaciju kako se kvalifikacija može koristiti u akademske ili profesionalne svrhe. U okviru ovog poglavlja određena su dva polja.

Polje 5.1. unose se informacije da li stečena kvalifikacija pruža pristup daljim akademskim ili stručnim studijama u zemlji u kojoj je stečena, npr: pristup doktorskim studijama u zemlji ili u visokoškolskoj ustanovi gdje je kvalifikacija stečena. Ako je to slučaj, potrebno je da se navedu ocjene ili standardi koji se moraju ispuniti kako bi se omogućio napredak.

Polje 5.2. koje se popunjava prema potrebi, treba da se navedu detalji o pravima nositelja kvalifikacije, u skladu sa zakonodavstvom ili zahtjevima mjerodavnog organa, npr. kvalifikacija omogućava licu da vrši određenu profesiju ili da pristupi dodatnoj fazi profesionalne certifikacije, kao što je određeni stručni ispit u zavisnosti od vrste kvalifikacije; određena obuka, dodatno profesionalno usavršavanje, i sl.

POGLAVLJE 6. DODATNE INFORMACIJE

- trebaju se unijeti bilo koje druge informacije, koje nisu mogle da se uključe u prethodna poglavlja, a relevantne su za svrhu procjene prirode, razine i korištenja kvalifikacije.

Polje 6.1. trebaju se navesti dostignuća učenja stečena izvan programa i sve dodatne informacije koje nisu navedene u prethodnim poglavljima, a relevantne su za svrhu procjene prirode, razine i korištenja kvalifikacije, na primjer razdoblje mobilnosti u inozemstvu, priznavanje razdoblja studija na drugom studijskom programu, radno mjesto, dobrovoljni rad i druge informacije za koji student nije primio kredite ili priznanje, ali koje ipak doprinose ishodima učenja.

Polje 6.2. potrebno je navesti dalje korisne izvore informacija, gdje bi se moglo tražiti više detalja o kvalifikaciji, npr: odjel u visokoškolskoj ustanovi koji izdaje potrebne informacije; mjerodavna ministarstva obrazovanja, Centar za Obavješćavanje i priznavanje dokumenata iz područja visokog obrazovanja Bosne i Hercegovine; Nacionalni informativni centri za akademsko priznavanje Europske unije (NARIC); Vijeće Europe / UNESCO Europski nacionalni informativni centar za akademsko priznavanje i mobilnost (ENIC) i drugi relevantni izvori.

POGLAVLJE 7. OVJERA DODATKA DIPLOMI

- trebaju se navesti podaci kojim se potvrđuje da je dodatak diplomu službeno izdala visokoškolska ustanova koja dodjeljuje kvalifikaciju: datum ovjere dodatka diplomu što može da se razlikuje od datuma kada je kvalifikacija dodijeljena; potpis osoba koje ovjerava dodatak diplomu, funkcija službene osobe koja ovjerava dodatak diplomu, službeni pečat ili žig visokoškolske ustanove koja osigurava autentičnost dodatka diplomu.

POGLAVLJE 8. INFORMACIJE O VISOKOM OBRAZOVANJU U BOSNI I HERCEGOVINI

- treba da se unesu informacije o pristupu visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini; stupnju studija i kvalifikacijama; bodovni sustav i ocjenjivanje, odnosno informacije koje kontinuirano ažurira i objavljuje na svojoj internetskoj stranici Centar za Obavješćavanje i priznavanje

Obrazac 6.
(Uvjerenje)

Na temelju članka 169. Zakona o upravnom postupku („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 2/98 i 48/99), članka 45. stavova (1) i (2) Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Središnja Bosna“, broj 4/13),
_____ izdaje

_____ (naziv visokoškolske ustanove i sjedište, fakultet/akademija/visoka škola)

UVJERENJE O ZAVRŠENOM STUDIJSKOM PROGRAMU _____ CIKLUSA
(prvi, drugi, integrirani, treći)

Student _____, **rođen/a** _____
(prezime i ime studenta) (dan, mjesec, godina, mjesto i država rođenja)

završio/la je _____ **ciklus studija** _____
(prvi, drugi, integrirani ili treći) (naziv studijskog programa, odsjeka/usmjerenja i sl.)

u statusu _____ **u trajanju od** _____ **na** _____
(redovan, izvanredan, DL) (dan, mjesec i godina) (broj ECTS bodova i naziv i sjedište fakulteta/ akademije)

dana _____ **i time stekao/la pravo na akademsku titulu i stručno zvanje ili**
znanstveno zvanje _____.

Uvjerenje je privremenog karaktera i važi do izdavanja diplome.

Izdato u _____,
(sjedište visokoškolske ustanove) (Dan, mjesec, godina)

Broj: _____
(broj protokola)

Datum: _____

DEKAN**REKTOR**
(za visoku školu DIREKTOR)_____
M.P.

Na temelju članka 153. Zakona o visokom obrazovanju (Službene novine Kantona Središnja Bosna, broj 4/13), točke h) stavka (1), Ministarstvo obrazovanja, znanosti, mladih, kulture i športa Kantona Središnja Bosna, donosi

P R A V I L N I K
O POSTUPKU AKREDITACIJE
VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA
I STUDIJSKIH PROGRAMA
PRVOG I DRUGOG CIKLUSA STUDIJA

DIO PRVI – OSNOVNE ODREDBE

Članak 1.

(Predmet Pravilnika)

Pravilnikom o postupku akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa prvog i drugog ciklusa (u daljnjem tekstu: Pravilnik) i integriranog prvog i drugog ciklusa studija (u daljnjem tekstu: Pravilnik) u Kantonu Središnja Bosna (u daljnjem tekstu: Kanton) utvrđuje se postupak i pobliže uređuju: opći principi, prava i obveze, sudionici i predmet akreditacije, institucionalna i akreditacija studijskih programa, rokovi, samoevaluacija, prvi ciklus akreditacije studijskih programa, modeli akreditacije studijskih programa, akreditacija novih visokoškolskih ustanova, troškovi postupka akreditacije, započinjanje postupka akreditacije, podnošenje zahtjeva za akreditaciju, osnivanje povjerenstva stručnjaka, odlučivanje povjerenstva, eksterna evaluacija, posjeta visokoškolskoj ustanovi i program posjeta, izvješće povjerenstva stručnjaka, preporuka povjerenstva stručnjaka, preporuka Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta, ishod akreditacije, dopunsko rješenje o novom roku važenja akreditacije, prigovori i žalbe, izdavanje rješenja akreditacije, posljedice za visokoškolsku ustanovu, te postakreditacijske aktivnosti.

Članak 2.

(Značenje izraza)

Izrazi koji se koriste u ovom Pravilniku imaju sljedeće značenje:

a) **Akreditiranje** je postupak provjere organizacije rada, raspoloživih prostornih, materijalno-tehničkih i kadrovskih resursa, kvaliteta obrazovnog procesa, studijskih programa i kvalifikacija kojima raspolaže, odnosno koje pruža i dodjeljuje visokoškolska ustanova, nakon čega mjerodavno ministarstvo izdaje rješenje o akreditaciji visokoškolske ustanove.

b) **Akreditacija** je formalna potvrda (rješenje) o ispunjenosti kriterija za akreditaciju koje propisuje Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta (u daljnjem tekstu: Agencija), a koju, nakon provedene neovisne vanjske ocjene kvaliteta i preporuke Agencije, donosi ministar obrazovanja, znanosti, mladih, kulture i športa Kantona Središnja Bosna.

c) **Licenciranje** je proces provjere ispunjenosti standarda i normativa za osnivanje i rad visokoškolske ustanove radi dodjele dozvole (licencije) za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja.

d) **Licencija** je dokument koji izdaje mjerodavno ministarstvo, kojim se visokoškolskoj ustanovi dopušta pružanje

usluga visokoga obrazovanja odnosno izdaje dozvola za rad.

e) **Visoko obrazovanje** je obrazovanje koje se provodi na visokoškolskoj ustanovi nakon završetka četverogodišnjeg srednjoškolskog obrazovanja, a koje vodi do, nastavnim programom, predviđene akademske titule, odnosno stručnog ili znanstvenog zvanja, u skladu sa zakonom i drugim propisima.

f) **Visokoškolska ustanova** je ustanova koja se bavi djelatnošću visokog obrazovanja u skladu sa zakonom.

g) **Studijski program** je nastavni plan i program koji pokriva jednu znanstvenu oblast ili više znanstvenih oblasti, a čija provedba kroz nastavno-znanstveni/umjetnički proces vodi do jednog od triju akademskih stupnjeva u skladu s bolonjskom Deklaracijom. Konačnu odluku o prihvaćanju studijskoga programa donosi senat visokoškolske ustanove.

h) **Europski prostor visokog obrazovanja** je proklamirani cilj potpisnica Deklaracije europskih ministara visokog obrazovanja, Bolonja (1999.), koji vodi stvaranju jedinstvenog europskog prostora visokog obrazovanja, koji omogućava povećanu mobilnost studenata i akademskog osoblja, jača međunarodnu konkurentnost europskog visokog obrazovanja, te vodi uspostavi zajedničkog okvira i sustava međusobno razumljivih i usporedivih diploma.

i) **Državni registar** visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini je službena evidencija (pisana i elektronska) o akreditiranim visokoškolskim ustanovama u Bosni i Hercegovini koju vodi Agencija.

j) **Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta** je samostalna upravna organizacija uspostavljena Okvirnim zakonom o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Okvirni zakon), s mjerodavnostima u osiguranju kvaliteta u visokom obrazovanju utvrđenim tim Zakonom.

k) **Samoevaluacija ili interna evaluacija** je procjena, periodična kontrola i dokumentiranje vlastitih parametara kvalitete, studijskih programa, menadžmenta, znanstveno-istraživačkog rada itd., koje provodi visokoškolska ustanova ili njen dio.

l) **Eksterna (vanjska) evaluacija** je postupak u kojem nezavisno tijelo prikuplja podatke, informacije i dokaze o radu ustanove, posebne jedinice predmetne ustanove ili o ključnim aktivnostima ustanove s ciljem izrade iskaza o njenom kvalitetu i koja se sastoji od najmanje triju aktivnosti: analize izvješća o samoevaluaciji, posjete visokoškolskoj ustanovi i izrade izvješća o eksternoj evaluaciji s preporukama.

lj) **Standardi** su iskazi o očekivanoj razini zahtjeva i uvjeta prema kojima se ocjenjuje kvaliteta, a koje visokoškolska ustanova, odnosno studijski program mora ispuniti da bi dobila akreditaciju.

m) **Standardi i normativi** za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja dokument je koji, na prijedlog Ministarstva, prihvaća Vlada Kantona Središnja Bosna (u daljnjem tekstu: Vlada Kantona), a kojim se utvrđuju ukupan kriterij čije je ispunjavanje neophodan uvjet za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na akreditiranoj i licenciranoj visokoškolskoj ustanovi.

n) **Lista stručnjaka** je lista na kojoj su navedena imena te podaci o domaćim i međunarodnim stručnjacima koji ispunjavaju kriterije za sudjelovanje u postupku akreditacije.

nj) **Povjerenstvo stručnjaka** je neovisno tijelo koje utvrđuje ispunjenje standarda kvaliteta u radu visokoškolskih ustanova i kvaliteta studijskih programa koji su predmet akreditacije.